

యద్ధ సంఘిక.

వాల్యం I.]

మద్రాసు : 1941 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 3 వ తేది శుక్రవారం

[నె 29 రు

ఆక్రమిత దేశాలలో జర్జనుల క్రౌర్యము.

ప్రజల కష్టాలు, కఠిన శిక్షలు.

జర్జనీ ఆక్రమించిన దేశాలలో జర్జనుపోలీసులు, సీపాయిలు చేయుచున్న ఆక్రమాలగుర్తి ప్రతిదినం వార్తలు ఎక్కువగావస్తున్నవి. ఆదేశాలలో ప్రజలు జర్జను యజమానులు పెట్టుచున్న కష్టాలను ఓర్చి ఓర్చి వినుచుచెందిరి. వారిపై ద్వేష మతిశయించినది. ఆదేశాలలో జర్జనులకు ప్రతికూలంగా అనేక కుట్రలు రహస్యంగా జరుగుచున్నవి. కాని, ఆవిషయం ప్రకటించినచో జర్జనీ మరింత కాలిన్యము చూపుననే భయంచేత ప్రకటించుటలేదని అమెరికా మంత్రి కార్డెలు హుగారు తెలిపియున్నారు.

పోలండు.

హత్యలు, దారుణహింసలు, దోపిడీలు, తుపాకులతో కాల్పులు, కార్మికులచే నిర్బంధంగా పనిచేయించుట, పాత శాలలు, కాబేజీలు మూయించుట, యిట్టిచర్యలు ఆ దౌర్భాగ్యదేశంలో పరిపాలింపబోయినవి.

జకోస్లావోకియా.

ఈ దేశంలో నిరంకుశ పాలనము నానాటికి హెచ్చినది. ప్రజలకు పాలకులపై ద్వేష మత్యధికమగుటచేత, నాజీ ఆనుకూలుడును దేశీయుడగు (క్విస్లింగు) కమిషనరు పనిచూసుకొని పోలే, నాజీ సేనాధిపతియే ఆతని సొసే నియమింపబడవలసి వచ్చెను. (దేశద్రోహంచేసి శత్రువులతో చేరిన నాయకుని క్విస్లింగు అంటారు). ఈ యుద్ధంలో క్రొత్తగ సృష్టించబడిన మాట యిది. నార్వేలో క్విస్లింగు ఆనువాడు యిట్లు చేయుటచే ఆతని పేరే “దేశద్రోహం” ఆనుటకు పర్యాయ పదమయింది. జకోస్లావోకియా ప్రధాన మంత్రి దేశద్రోహమునకు కోర్టులో విచారించబడెను. బోహిమియా, మోరేవియాలుండు సైనిక శాసనం ప్రకటించవలసినవచ్చెను. ప్రజలంత తిరుగుబాటు చేసినప్పుడు మార్షలు లా కోర్టులలో వెంటనే శిక్షలు విధించబడును. వాటిపై అపీల్లండవు.

యూదులు.

యూదులగతి ఎట్లున్నది? జర్జనీలో యీ దిగువరీతి ఆర్డరు ప్రకటించబడినది : ఆరేండ్లకు వైబడిన యూదులందరును గుండెలపై ఎడమవైపున నలుపు పనుపు కాడ్డి ధరింపవలెను. ధరింపకపోతే జైలులలో పెట్టబడుదురు. యూదులు ఉత్సవాలలో తిరుగరాదు, ఉద్యోగాలు చేయరాదు, అద్దెబండ్లు ఎక్కరాదు, పోలీసువారి ఆనుమతి లేనిది అంబులెన్సు వైద్యసహాయం మోటారులను కూడ ఎక్కరాదు. ట్రాములు, రైల్వే మున్నగు వానిలో యితరులు నిలచియుండగా యూదులు కూర్చోరాదు. రైల్వే విక్రంతిగదులలోగాని, ఫలహారాదుల గదులలోగాని యూదులుండరాదు.

హనోవరు నగరంలో మిగిలియున్న వెయ్యిమంది యూదులు తమ యిండ్లువదలి శవాల గదులలోను ప్రశానాలలోను తాత్కాలికంగా తలదాచుకోవాలని ఉత్తరువుచేయబడిరి. జర్జను ఖైదులలో 1,50,000 యూదులు కలరు. వారి

లో సమర్థులగువారందరిని! ప్రభుత్వంవారి రోడ్లపైని ఫాక్టరీలలోను రాళ్లు కొట్టేచోట వ్యవసాయమునండు పని చేయించుటకు తీసుకపోవుచుండురు. ఇతరచోట్ల పనిచేసినపుడు ఆర్య జాతి (అంటే జర్జను జాతి) పనివారికిచ్చిన కూలే వీరికి యిత్తురుకాని, అదంతా పన్నుల రూపంలో వసూలు చేయబడును.

జర్జనీ ఆక్రమించిన దేశాలలోనేగాక యూదులను పీడించుట యితర దేశాలకుగూడ వ్యాపించినది. ఫ్రాంసులో యూదులందరు ముఖ్యముగు ఉద్యోగాలు చేయరాదని, బాంకరులుగ, స్టాకు బ్రోకరులుగ నుండరాదని నిషేధించబడిరి. వత్రికా సంపాదకులుగగాని, రిపోర్టులుగగాని, భూములమేల్చిబెంట్లులుగగాని యుండరాదు. తన తండ్రి ఫ్రెంచివైన్యంలోచేరి పనిపోయియుంటేను లేక సైనిక లిరుదు పొంది యున్నను యూదుడు పోలీసు లేక సైనికోద్యోగముచేయ అనుడగును. ఫ్రాంసులో యూదులు పెలిఖోనులు, రేడియోలు ఉంచుకోరాదు. బ్యాంకులలోని డబ్బుకాని నగలు కాని వాపసు తీసుకోరాదు. వేలకొలది యూదులు అరెస్టు చేయబడుతున్నారు. ఫ్రాంసుడుగు మొరొకోలో యూదులందరు గుడిసెలలోనుండవలెనని త్వరలో నిరోధించబడుదురు.

ఫ్రాంసు.

డిగాలుగారి స్వతంత్ర పక్షమునకు చెందినవారిని కమ్యూనిష్టులంటూ ప్రతిరోజు అరెస్టుచేయుచున్నారు. లావెలుగారిని చంపుటకు యిటీవల జరిగినయత్నమే దేశంలో ప్రజలకెంత ద్వేషంగలదో రుజువుచేయుచున్నది. ఫ్రెంచివారికి జర్జనులంత ద్వేషం ఎక్కువై జర్జనులను హత్యచేయుచున్నారు. ఫ్రెంచివారిలో నూటికి 99 మంది బ్రిటిషువారి విజయమునే కోరుచున్నారు. వారి అసంతృప్తికి అనేక కారణములు కలవు - డార్లాను ప్రధానికొసంగబడిన అసాధారణాధికారములు, నాజెముల ధరవెంచుట, ఆహారపదార్థాలు తగ్గిపోవుట, జర్జను సైనికాధికారుల దారుణచర్యలు—వారినునగరంలో కాల్పులు హెచ్చగుచున్నవి. ఒక జర్జను చంపబడితే నిర్బంధంలోనున్న ఫ్రెంచివారిని ఆ రేడుగురిని చంపుతున్నారు. ఇకముందు యింకా జర్జనులు హత్యచేయబడినచో యింకా ఎక్కువమంది ఫ్రెంచివారిని చంపుతామని జర్జను సేనాధికారి ప్రకటించెను. అయినా ఫ్రెంచివారి ధైర్యం తగ్గిపోలేదు. బ్రిటిషువారు చివరకు గెలుస్తారను నమ్మకం భుండుటచేత నే రహస్య కుట్రలుచేసిన ఫ్రెంచివారు నాజీలకు ఒప్పించబడలేదు. తప్పించుకొని ఇంగ్లాండువచ్చిన ఒక ఫ్రెంచి పెద్దమనిషి, డార్లాను ప్రభుత్వము బలంప్రధానంగా పరిపాలిస్తున్నదనెను. “ఫ్రెంచి ప్రజల! అభిప్రాయానికి విరుద్ధంగా పరిపాలిస్తున్న యీనాయకులకు ఎన్నడో ఒక నాడు తగిన శాస్త్రీ చేయబడును. జర్జనులు వారివిధి వారు నెరవేర్చుకొనుచున్నారు. వారి ననవలసిన పనిలేదు. కాని శత్రువులగువారికి తోడ్పడుచున్న ఫ్రెంచివారి ననవలెను” అని అతడనెను.

బెల్జియం.

ప్రాంసులో జరిగినట్లే బెల్జియంలో జరుగుచున్నది. చంపబడిన జర్మనలకు బదులుగా ఉరిశిక్షలు విధించుటకై దేశీయులను నిర్బంధించుట ప్రారంభమయినది. ఒక జర్మను ఖనిపోయిన అయిదుగురు నిర్బంధితులు చంపబడుదురు. ఇన్ని జరుగుతున్నా బెల్జియనుల ధైర్యమాత్రం తగ్గలేదు. చివరకు ధర్మమే విజయమొందునని నమ్ముచున్నారు.

ఆల్సేసు.

ఆల్సేసు రాష్ట్రంలో జర్మను గవర్నరు ఎట్టి ఉత్తరువులు జారీ చేసేవో చూడండి :—

“1941 వ సం॥ ఏప్రిల్ 27 వ తేదీనుండి, జర్మనీ భాష తెలిసేయూ చెంచుభాష మాట్లాడువారు వెంటనే ఆరాట్రు చేయబడి ఒక సం॥ కఠిన శిక్ష విధించబడుదురు.

“విదేశపు రేడియోవార్తలు వినువారు 2 నుండి 5 సంవత్సరములవరకు శిక్ష విధించబడుదురు.

“జర్మనీకి ప్రతికూలంగా మాట్లాడేవారు ఉరితీయబడుదురు.”

పై సేరములను పోలీసువారుగాని స్పెషలు పోలీసుగాని, యూనిఫారము దుస్తులు ధరించిన పార్టీ సభ్యులవలెనాగాని ఆరాట్రు చేయవచ్చును.

“పొరిసులో పాతకాలపు ఖరీదీతులు యిప్పుడు తెచ్చి పెట్టుట ఆక్రమిత ప్రాంసులో నాజీ అధికారుల మనస్థితి ఎట్లున్నదో తెల్పుచున్నది. ప్రాంసులో నానాటికి అభివృద్ధి చెందుచున్న శ్రోధమును యిట్టి చర్యలవలన అణచివేయగలమని నాజీ అధికారులు తలంచుట పొరపాటు” అని ఒక అమెరికను పత్రిక వ్రాసెను.

నార్వే.

నార్వేలోని క్విస్లింగు ప్రభుత్వం శాంతి చేహర్పలేక పోయినందున నాజీ అధికారులు అసంతృప్తి చెందియున్నారు. జర్మనుల దారుణ హింసాకృత్యములు, వాటికి నార్వీజియనులు తిరుగబడుట నిత్యకృత్యమైనది. ఆ దేశంలో కార్మికోద్యమం పటుతరముగా నున్నందున కార్మిక సంఘములను నాజీ లంగీకరింపక తప్పినదికాదు. నాజీ కమిషనరు ప్రజలకు యిప్పుడు కాదు కనుక తొలగించబడెను. నార్వే సమైధులు రులు తెక్కెందు విడుదల చేయబడిరి. నార్వీజియనులు చాల వికమత్యంతో బలంగా నుండబట్టే నాజీ నైనిక దళమును వెంచవలసినవైనను. ముఖ్య నగరాలలో ఆరాట్రుల సంఖ్య ఎక్కువగుచున్నది. ఆస్తి విశ్వ విద్యాలయం ఛాన్సలరు డిప్రీసు చేయబడినను. జర్మను నైనికులు మర ఫిరంగులతోగూడ ముఖ్య నగరాల వీధులు కావలా కాయచున్నారు.

రుమేనియా.

రమ్యేతో ప్రత్యేకంగా సంధి చేసుకోవాలని కోరినందున తనతోడి సేనానాయకులు 12 మందిని రుమేనియా డిక్టేటరు జనరలు అంటనెస్కు చంపవలసినవైనను. రుమేనియాను జర్మనులు పీల్చి పిప్పి చేయుచున్నారు. జర్మనులు ఆయాధికవచంగల మోటారులలో పోయి యుద్ధం చేస్తుండగా రుమేనియనులు కాలినడకను పోవలెను. యుద్ధరంగము నుండి గాయపడిన జర్మను నైనికులను మోటారులపై ఆస్త్రియా తీసుకపోయి భద్రంగా భ్రమతున్నారు. గాయపడిన రుమేనియను నైనికులను మాత్రం రణుతుల ఎద్దు బండ్లలోను, లేదా కాలినడకనే తెచ్చుచున్నారు. దక్షిణ రంగమున రుమేనియనులు చాల బాధలు పడుతున్నారు. ఇంకా యె

క్కువ నైనికులను రమ్యేని జర్మనులు కోరుచున్నారు. తెర్నీ క్కార్కు అను రీతి సం॥ బ్రిటిషు ఇంజనీరు రుమేనియాలో నున్నవాడు, పడిన బాధలనుగూర్చి జి.బాల్టరు బిషపు రెవరెండు హెరాల్డు బ్లస్టునుగారు యిట్లు తెలిపిరి :—

“నే నతని కైరోలో చికిత్స నొందుచుండగా చూచితిని అభివృద్ధి నొందుచున్నాడు. బరసు గార్డు నైనికు లాతన్నీ పెట్టిన కష్టాలగూర్చి ఆతడు నాకు పూర్తిగా తెలిసెను. అతన్ని కెనుడిరిగి నిలుచోమని తలపై ఆపిలుపండుంచి సీపాయిలు రిహాల్యరు గుండ్లు ప్రేల్చేవారు. వారు మంచి గురిగలవారగుటచే ఆతనికేమి అపాయం కలుగలేదు. తరువాత అతన్ని తల్వకిందుగ కాట్ల మీదుగ వ్రేలాడగట్టి జోడులేని పాదాలపై వర్తం వచ్చేటట్లు కొట్టిరి. బుకారెస్టులోనున్న బ్రిటిషురాయ బారి జనరలు అంటనెస్కుగారివద్దకు పరుగెత్తుకపోయి అతన్ని విడుదలవరకు కడలనని భీష్మించుక హుచ్చునివిడిపించెను.”

యుగోస్లావియా.

యుగోస్లావియాలో గోరిల్లా నైనికు 3 యింకను జర్మనులకు ఎదురు తిరుగుచునే యున్నారు. శ్రోషియా రాష్ట్రం లో అనేకమంది ఉరిశిక్ష విధించబడిరి. వారు అధికారులవద్ద హాజరుకాకుండుటే నేరం. జగ్రెబునందు నెంబులు పోస్టా ఫీసునందు బాంబు ప్రేల్చిన కుక్కతో సంబంధము ఉందనే నెపముతో తెక్కెందు ఉరితీయబడిరి వారిలో 50 మంది యూదులు కాలి చంపబడిరి.

గ్రీసు.

గ్రీసును నాజీ సంకెట్లనుండి తప్పించాలను భద్యమం ఒలమగుచున్నది. అవట జర్మను, ఇటలీ నైనికులు చాల అమానుషంగా ప్రవర్తిస్తున్నారని వర్ణించబడుచున్నది. ఏతెన్ను నగరంలో గోడలపై వాయబడియున్న ఆర్.ఎ ఎఫ్. అను అక్షరములను ఆ దారి పోవువారంతా నాలికలో నాకికెరుపవలెనని నిర్బంధించబడు న్నారు. అందువల్ల ప్రజలు అమితంగా మండిపడుట సహజం. నాజీ అధికారుల కీలు బొమ్మలుగ నున్న సౌలకొగ్గుగార లేవ, వారి మంత్రులం లేను ప్రజల కమిత ద్వేషం.

చియాను దీవి.

చియానుదీవి ఈజిప్టు సమీపంలో ఏషియా మైనరు తీరానికి దగ్గరగవున్న గ్రీసువారి ద్వీపం. ఇప్పుడు దానిని జర్మను లాక్రమించిరి. అక్కడనుండినచ్చిన తటస్థ దేశీయుడు నాజీల దుర్మయాలు హృదయవిదారకంగా నున్నాయనియు, ప్రజలు చాల ఓర్పుతో సహించుచున్నారనియు, అయినా ఉరిశిక్షలకేనా యిష్టపడుచున్నారు కాని నాజీ భ్రతువులను మన్నించుటలేదనియు చెప్పిరి.

“తమవద్దనున్న రాగి, అల్యుమినియం, మున్నగు లోహపు పాత్రలు, వంట సామానులు, నాణెములు పాలకులకు ఒప్పుగించలేదను కారణమున ముగ్గురు స్త్రీలు, నల్లరు పురుషులు తుపాకులతో కాలబడిరి. 100 మంది జెయిలులో నుంచబడిరి.

“గ్రీసు దేశంలో ప్రజల తిరుగుబాటు ధోరణి రోజు రోజుకు పెచ్చుచున్నది. గత వత్సరం ఆగష్టు 15 వ తేదీన గ్రీసు యుద్ధ నౌక పెల్లి ముంచబడినదని వార్షికోత్సవంగా వేలకొలది కకపత్రములు దేశంలో పంచబడినవి. అందు ఇటలీవారు “మీ శంఘలన, సోదరులన, కుమారులను చంపి, మీ స్త్రీలను కొట్టిన దుర్మార్గు” అని వర్ణించబడిరి.”

రష్యా యుద్ధం.

బ్రిటను, అమెరికాల సహాయం.

తెలిసుగ్రాడు వట్టుబడునా?

క్రిమియాలో ఒక రజర్జునుకూడ కాలుపెట్టలేదు.

రష్యావై జర్జునీ 15 వారాలనుండి యుద్ధంచేస్తున్నా 2,000 మైళ్ళ పొడవు యుద్ధరంగంలోను రష్యాను సేనలు జర్జును సేనలను ఎదిరించుచునే యుద్ధవిగాని ఒక్కచోట గూడ రష్యా రక్షణచేసి శత్రువులచేత భేదించబడలేదు. కొంత దేశభాగం గోల్పోయి, కొన్నిచోట్ల యుద్ధాలలో ఓడినా రష్యానుల నిలువరించుకొనే శక్తి తగ్గలేదు. ఈ మహాయుద్ధమునందు లక్షలకొలది సిపాయిలు పాల్గొంటున్నారు.

కాని రష్యాను నాయకులకు కష్టాలు లేవన వీలులేదు. చలికాలం పూర్తిగా వచ్చేలోగా రష్యా నైన్యాన్ని ఓడించాలని జర్జునులు కాలానికెదురుగా పోరుచున్నారు. ఈయేడు చలికాలం రష్యాలో అదికిముందే వచ్చుట జర్జును ప్రభుత్వానికి మరి ఆరిదోళన కలిగిస్తున్నది. రష్యానుల తగుల పెట్టి మసిచేసిన భూమిగుండా 500 మైళ్ళదూరం జర్జును నైన్యాలకు స్వల్ప అందజేయడానికి జర్జును లెంతో పెట్రోలు వృధాచేసుకోవలసివస్తున్నది. ఇంతాచేసి ఓడితే యీ శ్రమంతా వృధా అవుతుంది. అందుచే యుద్ధం కొనసాగించక యిప్పుడు జర్జునులు వెనుకకు పోలేరు. తమ శక్తి సంతా వృధాచేయక తప్పదు. ఇంతా వృధాచేసినా, రష్యాను సేనలకు కాకసను ప్రాంతాల బొగ్గు, చమురు రాకుండా చేసి వారినికూడా మాద్యాలని జర్జునుల ఉద్దేశం. రష్యానుల యుద్ధపరికరాల సంపదను కొంతవరకే వృధాచేసి, మిగిలినది ఉండనిచ్చినచో, యీలోగా అమెరికా బ్రిటనుల సహాయంకూడా చేరి, చలికాలం పోయినవరకువరకే, వసంత కాలంలోకూడా రష్యాను జర్జునీ ఓడించజాలదు.

జర్జును లెంతవరకు తమ కార్యం నెరవేర్చుకోగలిగిరి? జర్జునులు మూడోసారి ప్రారంభించిన దాడిలోని జోరు రష్యాను తిరుగు దాడులవలనగాని, చలివాడచేగాని తగ్గలేదని చెప్పవచ్చును. అధునిక యుద్ధపరికరాలు రష్యా మంచు నిరోధమునుకూడ అతిక్రమించ కల్గుతున్నాయి. అందుచే సోవియటు రష్యా నైన్యానికి కష్టం తగ్గదు. రష్యా యుద్ధం చాలా దొడ్డది. యిదివరకు యుద్ధాలలో పెద్ద తీవ్ర సంఘటనలుగూడ యీ యుద్ధంలో స్వల్పమయినవిగా కన్పిస్తున్నాయి. అందుచే, సంగ్రహంగా చెప్పితే పొరబాటు అని ప్రాయాలు కలుగుటకు అవకాశం కలదు.

తెలిసుగ్రాడు ముట్టడి.

రష్యాను సేనానియగు, మార్షలు వరపిలావుగారి సేనలు తెలిసుగ్రాడును ముట్టడించిన జర్జును సేనలను ఎదిరించినలువ రించుకొనుటేగాక, తిరుగుదాడులనుకూడ చేసి, ఇరైను సరస్సునకు దక్షిణమున జర్జును సేనను వెనుకకు నెట్టెను. ఉత్తరమున ఫిన్లండు సేనలుకూడా అలసిపోవుచున్నవేగాని చెప్పుకోదగ్గ విజయం యేమి పొందలేదు. కావున బాల్టికు సముద్రతీర మునందున్న తెలిసుగ్రాడు రక్షణయుద్ధపురాణములో ముఖ్య ఘట్టంగానుంది. ప్రత్యక్షంగా దాడినొలిపి ఆ సగరాన్ని వశ పరచుకోవడం ఆ సాధ్యమేమో అనిపిస్తున్నది. ఎంత కాలం అందున్నవారు బయట సంపర్కంలేకుండా స్వల్ప సరిపెట్టుకొని ముట్టడిస్తేతిలో నుండగలరాయని సందేహంగా వుంది. బహుశ ఇతరరంగాలలో యుద్ధాలను బట్టి యీ సగరభావిస్తేతి నిర్ణయించబడగలదు.

మధ్యరంగం.

మధ్యరంగమునందు రష్యాసేనాని మార్షలు టిమోషుకో గారి తిరుగు దాడులు బాగా సాగుతున్నాయి. యల్మియా ప్రాంతాలందు రష్యానులు గోల్పోయిన ప్రాంతాన్ని తిరిగి ఆక్రమించేరు. కాని యీ సామాన్యవిజయాన్ని పెద్ద విజయంగా మార్చడానికి తగినంత విశేషనైన్యాన్ని రష్యాను లివట చేహర్చగలరని యిప్పుడపుడే చెప్ప వీలులేదు.

దక్షిణరంగం.

దక్షిణరంగమునందు నిజంగా రష్యానులస్థితి గడ్డుగానే యుంది. ఉక్రేనులో కీల్చుగరం పడిపోవడం చాల గొప్ప నష్టమే. అక్కడనుండి, రష్యా భాగ్యపు కొట్టనబడు ఉక్రేనురాష్ట్ర కేంద్రముగు కారోస్కపు సగరానికి జర్జునులు పోవుటకు మధ్య ఏమి అడ్డులేదు. తూర్పు యుక్రైన్సు, డెనిట్జిలోయ యందలి పరిశ్రమలనూ కాకసను చమురుగనులకు ద్వారంపలెనున్న క్రిమియాను ఆక్రమించుటకే సీపరు నదిని జర్జునులు అనేకచోట్ల దాటి దాడి ప్రారంభించిరి. కీల్చుగరం తూర్పున మార్షలు బుడ్జీగారి సేనను నాశనం చేసి తిమని జర్జునులు గొప్పలు చెప్పుచున్నను ఆతను తన సేనను కారోస్కపు సగరానికి దిగువనే సమూర్చెననియ, ఆ సగరం జర్జునులవశంకాకుండ అడ్డగలడనియ తెలియుచున్నది. ఇక ఒడెస్సా సగరం జర్జును, రుమేనియను సమిష్టి సేనలముట్టడిని బాగాఎదిరించి, యింకను పడిపోక దిట్టముగనేయున్నది.

జర్జునుల దుస్థితి.

జర్జునులు వేగం యుద్ధంముగించాలని అతి తొందరపడుచున్నారు. క్రిమియా ద్వీపకల్పమునందు వారి బాంబరు విమానాలు రష్యాను సేనలకు వెనుకభాగాన చాల నాశనం చేస్తున్నా, జర్జునుల కాల్యాలమాత్రం ప్రీకోపు భూసంధిదాటి పోలేదు. క్రిమియాలో ఒక జర్జును దేశీయుడైన యింత వరకు కాలు పెట్టలేదు. నల్లసముద్రంమీదుగా కాకసను ప్రాంతాలపై దాడిపోవాలని జర్జునులు యత్నిస్తున్నారనుటకు సందియంలేదు. కాకసను ఆక్రమించి రషియనుల చమురు స్వల్పయి తెలిచివేసి, తాము తినుకోవాలని, ఇరాకు, సిరియా, ఇరానులందు తమ కుట్రలు సాగనందున పోయిన ప్రతిష్ట తిరిగి నిలుపుకొనుటకును, లిబియాలోనున్న బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలను అక్కడనుండి మరల్చుటకును యీ కార్యం తలపెట్టిరి. కాని మార్షలు బుడ్జీగారి నైన్యం జర్జును నైన్యానికి ప్రక్కగానుండి చెబ్బకొట్టుచున్నంతసేపు కాకసను దాడి కష్టమయినదే. అందుకనే జర్జునులు సీపరు నదిదాటి క్రిమియాలోని సివాస్టోపొలు నాకా శిబిరాన్నాక్రమించాలని అన్నివిధముల ప్రయత్నించుచున్నారు. నల్లసముద్రంలో రష్యా నాకాదళం బలంకలిగి యున్నంతకాలం ఆతీరాలకు జర్జునులు పోలేరు. అందుకు ఇటువీ నాకాదళం సహాయంపొందాలి అదివచ్చుటకు డార్డె నెల్సు జలసంధి ద్వారా టర్కీమార్గం యివ్వాలి. అందుకు టర్కీ అంగీకరించే సూచనలగుపడవని జనరలు వానెలు సేనాని తెలిపెను.

టర్కీ బల్గేరియాలపై ఒత్తిడి.

టర్కీవై జర్జునులు చాల ఒత్తిడి కలిగించుచున్నారు. రష్యా యుద్ధరంగానికి నైన్యాన్ని పంపమని బల్గేరియా

ప్రభుత్వాన్ని బలవంతపరుస్తూ వర్ష బరిగీసు అను నల్ల సముద్రంలోని బల్లెరియాచేవుల రక్షణ యేర్పాటుచేయమన్నారు. డార్జిలెంట్ ను సందర్శించిన ఇటలీ స్త్రీమరులకు టర్కీ దారియివ్యవస్థతో, వాటిని బల్లెరియాకు ఆమ్మివేసి, బల్లెరియా తటస్థదేశం కనుక వారివిగామార్చబడు హక్కులకు దారియివ్యుని టర్కీని జర్జనీ కోరుకు; అటువంటి మోసానికి టర్కీ ప్రభుత్వం లొంగిపోదు. బల్లెరియాను తటస్థదేశంగా అంగీకరించమని ఇంగ్లాండు రష్యా ప్రభుత్వములు అప్పుడే చెప్పినవి. ఇప్పుడు టర్కీ జర్జనీ ఒత్తిడిని త్రోసివేసి ఎదిరించుటకు ఎట్టి ఆభ్యంతరంలేదు. బ్రిటన్ రష్యా సేనలు టర్కీకి సహాయంచేయడానికి సరిహద్దులలోనే సిద్ధంగా వున్నాయి.

రష్యాను వివిధంగానైనా గెలిపించుట ఇంగ్లాండునకే శ్రేయస్కరమని రుజువుచేయుచు చర్చిలు ప్రధాని యీ వారం కామన్సు సభలో స్పష్టంగా తెలిపియున్నాడు. “మాస్కోలో మూడు రాజ్యాల ప్రతినిధులు సమావేశమయినారు. నెల నెలకు ఎంతెంత సహాయం తాముచేయగలరో వారికి తెలుసును. నెలవారీగా సప్లయలు ఎంతెంత రాగలవో రష్యా ప్రభుత్వం తెలుసుకొనుట అవసరం. అప్పుడే వారు తమ సరంజామును వృథాకాకుండా బాగా ఉపయోగించుకోగలరు. తాము నష్టపోయిన ఆయాధ సంఖ్యకు చెదిపోయిన ఉత్పత్తి శక్తికిని, బ్రిటిషు-అమెరికాలనుండి ఎంత సప్లయ రాగలదో దానికినివారా అప్పుడే రష్యానులు తెలుసుకోగలరు” అని చర్చిలుగారు తెలిపిరి.

చర్చిలు ప్రధాని యద్ధ సమీక్ష.

వసంతకాలమున తీవ్ర యద్ధం జరుగునను సూచన.

ఇరానుతో రష్యా, బ్రిటనుల కొత్త ఒడంబడిక.

బ్రిటిషు ప్రధాని చర్చిలుగారు యీ మంగళవారంనాడు పార్లమెంటు సభలో యద్ధక్రమంగురించి ఉత్సాహించిరి. యద్ధక్రమంగూర్చి ఆలోచనలగూర్చి తరుచూ ఒయటకు చెపుతూ వుండరాదనియు, పొట్లరు ఏడు నెలలనుండి ఎట్టి ఉత్సాహం చెయలేదనియు చెప్పిరి. ఫిబ్రవరిలో అతడు జలాంతర్గాముల యద్ధం తీవ్రంగా జరుగగలదని సూచించి యుండుటచే మనం తగు ప్రతి చర్య గైకొని ఎక్కువ నష్టం లేకుండా చేసుకొనగలిగితిమనియు చెప్పిరి.

జూలై, ఆగస్టు, సెప్టెంబరు మాసములలో బ్రిటిషు మిత్ర మండలి నౌకా నష్టములు ఏప్రిల్, మే, జూన్, మూడు మాసములలో దానికి మూడో వంతనియు, యీ కాలమునందు జర్మనులకు మనం కలుగజేసిన నౌకా నష్టం 1½ వంతున పెరిగిందనియు తెలిపిరి. బ్రిటనులో ఆహారం నిలువ యిది వరకటికన్న ఎక్కువగ నుండెడిది.

ఒంటరిగ లేము.

“ప్రాంతాహకరమగు ఒక విషయం చెప్పగలను. ఏడాది క్రిందటవలె యిప్పుడు మనం ఒంటరిగ లేము. కాలం గడచిన కొలది మన స్థిరమైన నడవడియు, శత్రువులయొక్క క్రూరచర్యలను మరి రెండు గొప్ప రాజ్యాలను మనకు అతి సన్నిహితమొనర్చి, మనతో కలసి పనిచేయునట్లునర్పించి. అత్యంత శ్రద్ధతో యద్ధం చేయుచున్న రష్యాను సేనలను చూచినా అమెరికా సంయుక్త రాజ్యముల గంభీరదీక్ష కృషి చూచినా మనం తృప్తిపొందగలం. ఒంటరిగా వున్నా వినుగు వేసటలేక యీ పోరాటం సాగించవలసిందే. యిప్పుడు మనం ఒంటరిగా లేము.” అని చర్చిలుగారు తెలిపిరి. పత్రికలలో ముందు చర్యలగూర్చి చర్చిస్తూ వుంటారు గాని వాటినిగూర్చి మంత్రులేమీ చెప్ప వీలులేదనిరి. పొట్లరు రష్యాపై యద్ధంలో మునిగి లేలుచున్నపుడే బ్రిటను వడ

రష్యాకు ఇప్పటికే చాల సహాయం వెల్లింది. విమానాలకు చమురు, ఇంగ్లాండులో ఒక వారంలో తయారయిన టాంకులన్నీ, రాయలు విమానదళంలో ఒకభాగం అప్పుడే రష్యా యద్ధరంగములు చేరెను. రష్యాకు సహాయం చేయడంలో ఇంగ్లాండు-అమెరికాలు ఎంత ఖర్చయినా లక్ష్యంచేయవు. ఎటువంటి సరకులు కావాలో వాటి పంపే విధానమేమిటో మున్నగు వివరాలన్ని యిప్పుడు మాస్కోలో జరుగుచున్న మూడు రాజ్యాల సభయందు నిర్ణయింపబడతాయి. ఉత్తరాన మార్తాంస్కురేవు జర్జనులవశం కాలేదు. కావున అతట్టును, దక్షిణమున ఇరానుద్వారాను రష్యాకు బ్రిటిషు-అమెరికను సప్లయలు యికముందు అతి వడిగా చేరగలవు.

మన సేనాధిపతి జనరలు వావెలుగారు బ్రిటిషు మంత్రి వర్గంలో లండనులో సందించి, తిరిగి వచ్చుత్రోవలో ఇరానులోని రష్యాను సేనాధిపతితోను, మద్య ప్రావ్యమున బ్రిటిషు సేనాధిపతియగు సర్ ఆచినురెకుగారితోను సంప్రదించి వచ్చిరి. బ్రిటిషు సహాయవైద్యం రష్యా దక్షిణ రంగానికి పోవాలని ప్రజలు కోరుచున్నారు. కాని అందున్న కట్టనష్టాలేమిటో, ఎప్పుడు పంపాలో ఉన్నతాధికారులకు తెలుసును. ఇప్పుడు ఇరానుతో బ్రిటను, రష్యాలు కొత్తసంధి చేసుకున్నవని చర్చిలు ప్రకటించినందున, యికముందు పక్షి యాశ్రయముల యీ యద్ధంలో మనపక్షం ఉండగలదు. చర్చియనుగల్గు ఇరానులద్వారా విశేషంగా సహాయం రష్యాకు చేరగలదు.

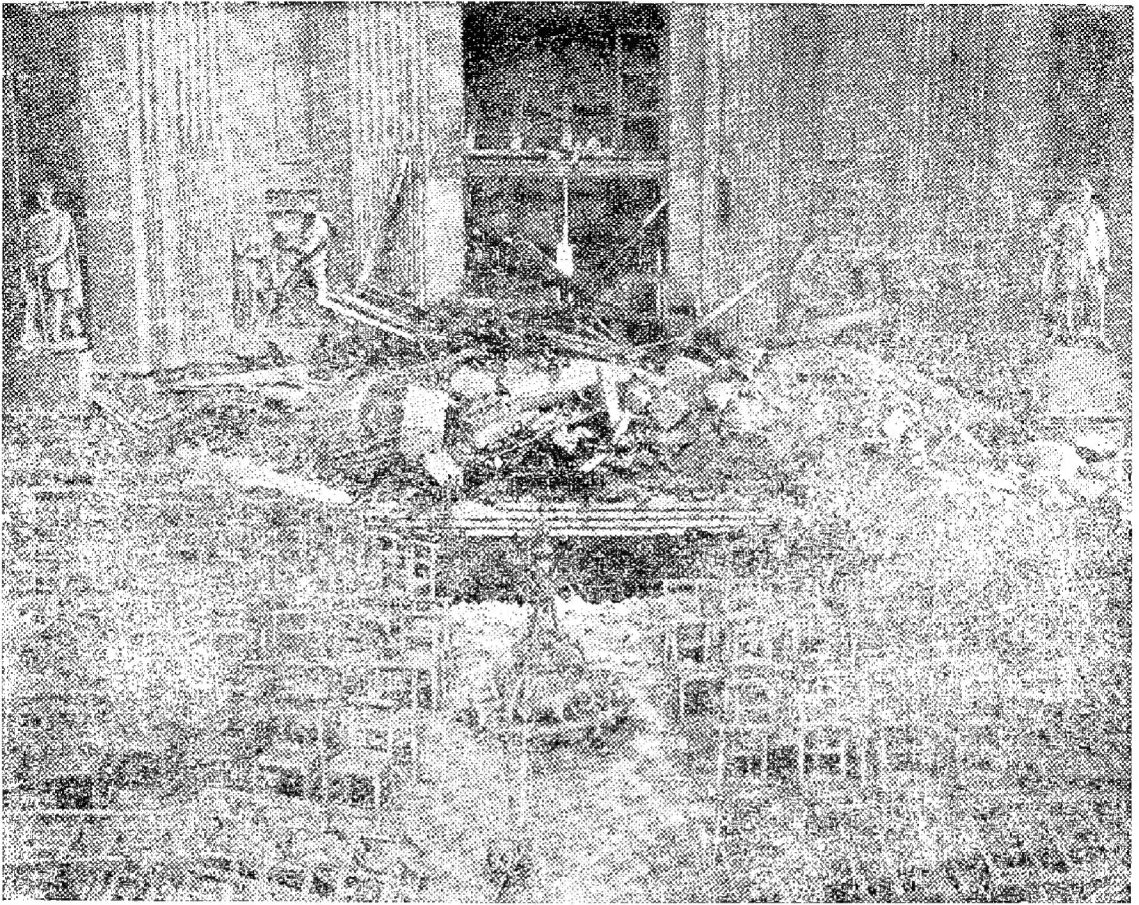
మట యూరోపువై దాడి చేయరాదా యని కొందరు ప్రశ్నించురు. ఆ విషయం అధికారులకుగూడ తోచియుండును. కాని ఆ విషయం ఆవుననికాని కాదనికాని యిప్పుడు చెప్పలే శత్రువు తప్ప యింకెవ్వరు లాభం పొందరు. శత్రువు తన రహస్యాలను చెప్పడు. పొట్లరు రష్యాయొక్క విశాల రాజ్యంలో ఎంతవరకు చొరబడనుదేశించెనో, యిప్పుడాక్రమించిన ప్రయోజనకరమగు భూమిని వుపయోగించుకొని, తన ఆహారమును నైస్యాలను నైరుతి దిక్కున నైలునది ప్రాంతాలకు మరల్చునో, వడమరను నైయినుమీదుగా ఉత్తరాఫ్రికాకు మరల్చునో లేక తాను ప్రత్యేకంగా నిర్మించిన నావలనుపయోగించి బ్రిటనుపై దండెత్తడానికే వస్తాడో, ఏమో ఎవరికి తెలుసు. ఈ మూడు ప్రమాదకరమగు కార్యాలు ఒకేసారి చేయడానికీగూడ అతనికి శక్తిగలదు. శత్రువునకు ఆకాశమార్గమునదే పెద్ద లోబు వున్నది. ఇతర విషయాల్లో అతనికి ఉత్తమణి శక్తి వున్నదనిరి.

రష్యాకు సహాయంగూర్చి తెల్పుచు, ఇప్పటినుండి ప్రతి నెల రష్యాకు యంతసహాయం యివ్వగలమో ఛార్జిగ తెలుసుకొనియే, మాస్కో సభయందు బ్రిటిషు రష్యా ప్రతినిధులు పాల్గొనుచున్నారనియు, రష్యా శ్రేష్టతమంగా యంతకాలమయినా పోరాడగలియుండుటకుగాను బ్రిటిషు ప్రజలు చాల గొప్పత్యాగంచేసి, ఆయుధాలు విమానాలు వుత్పత్తి చేయాలనియు, అమెరికాలో కొత్త యంత్రాలయాలు నిర్మించాలనియు, చర్చిలుగారు తెలిపిరి. అట్లాంటికు సముద్రం నుండి తాను రూజువెల్టు కలిసి స్టాలినుకి సందేశం పంపినప్పటి నుండి సముద్రం యిరువైపులా రష్యాకు సహాయంచేయుటకై విధి విరామంలేకుండా పని జరుగుచున్నదనిరి.

బ్రిటిషు వైద్యంగూర్చి కొందరి విమర్శలకు ప్రత్యుత్తరంగా తెల్పుచు, యూరోపు ఖండంలో నైస్యాలతో పోల్చితగినంత

ఇది సెంటు పాల్సు అను కైపువ దేవాలయము.

ఈ దేవాలయము లండను పట్టణములో వున్నది. ఇది ప్రసిద్ధికెక్కిన కట్టడము. ఈ మధ్య జర్జన్లు రాతిపూట లండను పట్టణముపైన విమానదాడిచేసి బాంబులు వేసిరి. ఒక బాంబు యీ కట్టడముమీదపడి కొంతభాగము కూలినది. ఇట్టి వే జర్జన్లు రాక్షసులు చేసే ఘనకాగ్యాలు.

నైవ్యం ఇంద్రాండులో వుండలేదు, ఉండదనిరి. చాల శ్రమపడి యిపుడు మధ్యరకం నైవ్యం తయారుచేయబడి రెండేండ్లు మంచి శిక్షణ యొసంగబడినది. జర్జన్లు నైవ్యం అంత లేకున్నా, వారి ఆనుభవం వీరికి లేకున్నా బ్రీటిషు నైవ్యము, మరి 20 లక్షల సాయుధ దేశ రక్షకుల సహాయంతోహడా, శత్రు నైవ్యాలు ఇంద్రాండుపైకివస్తే తిరుగగొట్టి సముద్రంలో త్రోయగలవనిరి. కావున యీ నైవ్యాన్ని తగ్గించుటకు వీలులేదు. నైవ్యం చిన్నదికాబట్టి దానికి ఆయుధబలం మొండుగనుండాది. అందుచే నేర్పరులగు పనివారిని ఇంద్రాండు నుండి వంకివేయరాదు. ఈ నైవ్యానికి శత్రువుతో టాకా యుద్ధకపోయినాకూడా, కలుగుచుండు తరుగుదలను భర్తీ చేయుచుండుట అవసరము. ఎపుడో ఒకనాడు బ్రీటిషు బాలి రక్షణభారమంతా యీ నైవ్యంపైనే పడవచ్చుననిరి. రోము సగరంపై బ్రీటిషు విమానాలు యెందుకు దాడిచేయ లేదను ప్రశ్నకు బదులుచెప్పుచు, యింకా కైరో సగరంపై బాంబులు పడలేదు కనుక రోముపై బాంబులు వేయలేదనియు, యుద్ధక్రమాన్నిబట్టి సుశుభ్రమౌతుకొని రోముపై దాడి జరుపుటకు వెనుదియనునియు చెప్పిరి.

పెర్షియాలో క్రొత్త సంధి.

పెర్షియాలో బ్రీటిషు ప్రభుత్వ చర్య చాల జయప్రదంగా జరిగింది. విమాత్రం జననప్రంలేకుండా అతి త్వరగా రక్తను

మిత్రులతో కలిసికట్టుగా పనిచేసి, టెహరానులో నిరంకుశ పాలకుని ప్రవాసానికి పంపగలిగితిమి. చిరకాలంగా జరుగ వలసిన సంస్కరణల చేస్తానని మాటయిచ్చిన చట్టబద్ధ యిన రాజును నెలకొల్పినాము. ఇదివరకు చేసిన చర్య లను ఆమోదించుచు, పర్షియా మిముక్తినందేగాక, ముందు యుద్ధం కొనసాగించు చర్యలందుకూడ పర్షియాను ప్రజలు తోడ్పడులాగున విప్పాటుచేయబడిన క్రొత్త ఒడంబడిక, బ్రిటను రష్యాలు పర్షియా ప్రభుత్వంతో చేసుకొన్నది. త్వరలో ఆది పార్లమెంటు ఎదుట పెట్టగలనని శర్మిలు ప్రధాని తెలిపెను.

“బ్రీటిషు ప్రజలను ఓదార్చడానికి ఆశలనుగాని, నిర్భయంగా నుండవచ్చని గారంటిలుకాని యివ్వలేను. చలికాలం వచ్చినందువలన శత్రువుల ఓత్తిడి తగ్గుననుకోరాదు. చలికాలపు పొగమంచులో ప్రమాదాలు లేకపోలేదు. శత్రువుకి యంత్రసన్నాహం చేయడానికి కావలసినంత వ్యవధి వుండెను. వచ్చే వసంతకాలంలో యంతవరకు ఎరుంగ నంత తీవ్రయుద్ధం తూర్పున జరుగునని ఎంచవచ్చు. బ్రీటిషు దీనిపైగూడా దండయాత్ర జరుగవచ్చును. నేటి యీ జగ న్నాటకంలో మన పాత్రను మన సాంప్రదాయసిద్ధులుగ పట్టుదలతో వికాగతతో చక్కగ నిర్వహించవలెను. అతి తీవ్ర కృషి జరుపవలెను” అని శర్మిలుగారు నుడిచిరి.

టాబుకును రక్షించిన భారతీయ సైన్యం.

18 వ కావలీ రెజిమెంటు సేనాని ప్రశంసల పొందుట.

ఇటలీవారిదగు లిబియా రాష్ట్రమునందు ఉత్తర ఆఫ్రికా తీరమునందున్న ముఖ్యరేవు స్థలం టాబుకు. ఈ సగ రాన్ని ఆక్రమించి, విడుదలపాటు శత్రువులదాడిని తరుమ గొట్టి, చుట్టూప్రాంతం అంతా శత్రువశమైనా దీనిని మాత్రం వదలకుండా రక్షించిన 18 వ భారతీయ కావలీ రెజిమెంటు, కొద్ది రోజుల క్రిందటనే విశ్రాంతికి ఈజిప్టు దేశానికిపోయెను. అచట బ్రిటిషు సేనాని సర్ బ్లాడు అచిను లకుగారు ప్రత్యేకంగా ఆ సైనికులందరిని చూడవచ్చి, వారి కృషిని కొనియాడిరి. సైనికులు ఎట్టి ఆలస్యలేక, తిరిగి యుద్ధానికి సిద్ధంగానున్నట్లుగుపడిరి. ఇటలీవారి చేతులలో నుండి కొద్ది రోజులలోనే టాబుకును వీరు వశపరచుకొని యింతకాలం రక్షించగల్గిన ఘన కార్యమును ప్రపంచమంతా శ్రద్ధతోచూచి కొనియాడిందని సేనానికారి వారికితెలిసెను. బెంగాళునుండి వెడలిపోవుచున్న బ్రిటిషు ఆస్ట్రేలియను సైన్యములను అడ్డుకొని వెదర గొట్టుటకు జర్జను ఇటలీ సేనలు ప్రయత్నించగా యీ భారతీయ సేనయే శత్రు ఫిరంగుల నైబడి అణచివేసి తమ సామ్రాజ్య సేన తప్పించుకొనుటకు అవకాశం కలిగించెను. తరువాత యీ దళం టాబుకు లోనున్న తమ సైన్యాన్ని చేరగలిగెను.

టాబుకులోని సైనికదళం ఘన కార్యాలగూర్చి ఎంతో ఎక్కువగా చెప్పబడింది. అందును అభిశయోక్తి లేదు. ప్రతి

రాత్రి దాడి జరుగుతూవుండేది. సైనికులు సేనానాయకులు గూడ సర్వదా సిద్ధంగానుండి అలసియున్న శత్రువునకు తెలియకుండా కొత్త దెబ్బ కొట్టుటకు ఉపాయం ఆలోచిస్తూనే వుండేవారు.

18 వ కావలీ రెజిమెంటులో కొంకణులు, రాజపుత్రులు జాట్సువున్నారు. వారంతా శత్రువుకన్న తాము శక్తివంతులమని ఆత్మవిశ్వాసం కలిగి సర్వదా నవ్వు ముఖాలతో వుంటారు. వివేకంగా తాము చేస్తున్న యీ టాబుకు రక్షణకార్యం యింకొకరికి విడువవలసి వచ్చిందేయని ఆశాభంగం చెందినట్లుగుపడ్డారు. టాబుకు వద్ద సముద్ర స్నానం కులాసాగాయుంటుంది. నీరంత మంచిదికాదు. శత్రువుల వర్షాలు యీ సైన్యానికి కొంచెం వీకాకు కలిగించే విధానం అంతకన్న ఎక్కువ కష్టపెట్టలేదు. శత్రువు ఆ సగ రంపై విశేషంగా ముడుగుండు వృథాగా వెచ్చించెను. ముట్టడిచేసేవారెవరో ముట్టడింపబడిన వారెవరో పోల్చి వీలులేనట్లుగ టాబుకు యుద్ధం జరిగింది. అచటున్న బ్రిటిషు, ఆస్ట్రేలియను, ఇండియను సైనికదళాలలో ప్రతి ఒక సైనికుడు యితరులతో కలసి మెలసి తిరుగుచు శత్రువును వెంటాడుటయందు పోటీపడేవారు. ఈ భారతీయదళం తమ బసలలో చాల కులాసాగా కాండ్ గడిచినా, అంతా చివచ్చిన ఒకరు తెలిపిరి.

ఈ వారంలో యుద్ధ వార్తలు.

విమాన దాడులు.

నెవ్టంబరు 24 వ తేదీ బుధవారమునాడు వాతావరణము అనుకూలముగ లేకపోయినను బ్రిటిషు విమానములు, శత్రు నౌకలపై దాడుల సాగించుచునేయుండెను. నార్వే సమీపమున ప్రాంచి తీరమునకు సమీపమునను ప్రయాణ మొనర్చుచున్న శత్రు నౌకలను దుదిర్చి చాల చాంబులవేసినవి. 26 వ తేదీ మధ్యాహ్నము బ్రిటిషు విమానములు ప్రాంచి కోస్తాకు సమీపమున మందు గనులను తుడిచివేయ శత్రు నౌకలను నాల్గింటిని; రెండు విమానధ్వంసక నౌకలనుగాంచి వాని నెదిర్చెను. మందు గనుల తుడుచు నౌకలలో రెండు పూర్తిగ తగులబడిపోయెను. విమానధ్వంసక నౌకలకళాచాళి దెబ్బలు తగిలెను. కొన్ని రోజులుగా యీ దాడులు తగ్గించబడెను. కాని, మరల బ్రిటిషు విమానములు తుక్తవారము. రాత్రిమరల ప్రాన్సు, జర్మనీలపై విమాన దాడుల సాగించెను. ప్రాంచి కోస్తా రేవులపైవేసిన చాంబుల భయంకరమగు ప్రేలుడు ధ్వనులచే, బ్రిటిషు కోస్తాయందలి పట్టణములోని భవనములుగూడ కదలిపోయెను. జర్మనీయందు నైరుతి ప్రాంతమందలి పట్టణముపైన గూడ చాల చాంబులుపడెనని జర్మను లంగీకరించిరి. శనివారం నాడు ప్రాన్సు ఉత్తర ప్రాంతమున గల ఏమియన్ను మొదలగు పారిశ్రామిక పట్టణములపై బ్రిటిషు విమానములు చాలచాంబులు వర్షించెను. ఈ దాడులలో 11 శత్రు విమానములు చడగొట్టబడెను. 7 బ్రిటిషు విమానములు తిరిగిరాలేదు. శనివారము మధ్యాహ్నము చాల విమానములు ప్రాన్సుపైకి జని ఆమియన్ను మొదలగు రైల్వేగూడలి ప్రదేశములపై వేలకొలది చాంబులు వర్షించెను. ఈ దాడులలో 13 విమానములు నష్టమయ్యెను. 21 శత్రు విమానములు ధ్వంసమొనర్చబడెను. ఆదివారము పగలు బ్రిటిషు విమానములు ప్రాన్సు ఉత్తర భాగముపై లీవ్రమగు దాడిని సాగించి, చాల రైలుమార్గములను ధ్వంస మొనర్చెను.

29 వ తేదీన బ్రిటిషు విమానాలు, జర్మనీపైనే గాక ఇటలీలో టురిన్ దేశవా మొదలగు పది పట్టాలమీదగూడ లీవ్రమైన దాడులు సాగించినవి. టూరిన్ లో, చాల ఫ్యాక్టరీలు ధ్వంసమొనర్చబడెను. 30 వ తేదీ రాత్రి బ్రిటిషు విమానాలు బాల్టికు సముద్రప్రాంతమున జర్మను ప్రధాన నౌకాశౌధమగు సెట్టికో రేవుపై భయంకరమగు దాడిని సాగించి, రేవును చాల భాగము ధ్వంసమొనర్చెను. హంబర్గునందలి రేవు ప్రాంతమును, ప్రాంచి తీరపు లిహ్లావే షెర్బర్గు మొదలగు రేవులపైనగూడ వేలకొలది చాంబులు వర్షించెను.

బ్రిటన్ పై ఈ వారము విమానదాడులు చాల తగ్గిపోయెను. 24, 25 వ తేదీలలో బ్రిటన్ పై విమానదాడులే జరుగలేదు. 26 వ తేదీ రాత్రి స్వల్పముగ శత్రు విమానములు బ్రిటన్ పైకి వచ్చి అక్కడక్కడ కొలది చాంబులవేసినవి. తూర్పు ఆంగ్లియాలో కొన్ని భవనములు కూలిపోయెను. కొలదిమంది ప్రజలకుగూడ దెబ్బలు తగిలినవి. 27 వ తేదీ రాత్రి శత్రు విమానదాడుల సంవలనము చాల తక్కువ. ఇంగ్లండు తూర్పు భాగంలో అక్కడక్కడ కొన్ని చాంబు వడినవిగాని, ప్రాణనష్టములేదు. కొన్ని ఇండ్లు మాత్రము కూలిపోయినవి. ఆదివారం పగలు బ్రిటన్ పై శత్రు విమానము లెవ్వరు కనుపించలేదు.

28, 29 వ తేదీల రాత్రులలో గూడ, చాల తక్కువ శత్రు విమానములు మాత్రమే బ్రిటన్ పై దాడివచ్చెను. 28 వ తేదీ దాడిలో రెండు ప్రదేశములలో కొన్ని భవనములు శిథిలమయ్యెను. కొందరు మరణించిరి. 29 వ తేదీన తూర్పు తీరపట్నాలమీద మాత్రమే అక్కడక్కడ చాంబులుపడెను. ఒక పట్టణములో కొంత జననష్టం, ప్రాణనష్టం కలిగింది. మంగళవారం రాత్రి కొలదిగంటల సేపే అయినా, ఇంగ్లండు ఈశాన్య భాగంలో ఒక పట్టణం

మీద తీవ్రమైన దాడి జరిగింది. కొంతమంది మరణించిరి. ఒక శత్రు విమానం పడగొట్టబడినది.

ఇటలీ, ఆఫ్రికా, మధ్యధరా.

ట్రాబుకునందును, ఈజిప్టు-లిబియా సరిహద్దులందును, బ్రిటిషు సైనికులు ఈ వారము శత్రుసైనిక పంక్తులపై చురుకుగా దాడులు సాగించిరి.

అలిసిస్యాయందు బ్రిటిషు సైన్యములు గత ఏప్రిల్ 15 వ తేదీనుండియు 'వాల్వఫీటీ' అను దుర్గమునందలి ఇటాలియను సైన్యముల ముట్టడించియుండెను. ఇటాలియను సైనికుల ఆహారపదార్థములు, మందుగుండు సామగ్రి ఆయిపోయినవి. అందుచే యంధ్రముమాని లాంగిపోవలసినదిగ ఇటాలియను సైనికులకు, ఇటలీ ప్రభుత్వము ఉత్తరువు గావించెను.

ఉత్తర ఆఫ్రికాయందలి బెంహజీ, ట్రిపోలిరేవుల (ఇటాలియను) మీద బ్రిటిషు విమానములు 24 వ తేదీన బ్రిటిషు విమానములు తీవ్రమగుదాడి సాగించెను. బెంహజీరేవులో, బ్రిటిషు బాంబులచే ఒక పెద్ద నౌక ప్రేలి కొన్ని క్షణముల లోనే మునిగిపోయెను. 25 వ తేదీన ట్రాబుకునపై శత్రులు స్వల్పముగ బాంబులువేసిరి. గాని విధిమగు నష్టమును గలుగలేదు.

టర్కీ, ఇరాక్, ఇరాన్.

టర్కీ శాసనసభ, దేశరక్షణ సన్నాహములకు గాను 570 లక్షల బానుల వెచ్చించుటకు 24 వ తేదీన అనుమతించెను. టర్కీ ప్రభుత్వము, అల్జీరియా, మెర్సిక్ రేవులలో నౌకాశ్రయముల నిర్మాణమునకు, బ్రిటిషు ఇంజనీయరింగు కంపెనీలకు కంట్రాక్టు వాసగెను. టర్కీకి, బ్రిటను విమానములను సైన్యచేయుటకు అంగీకరించెను వానిలో కొన్ని 24 వ తేదీన టర్కీకి చేరెను; అరువుకపులు చట్టముక్రింద, అమెరికా గూఢ, ఫిరంగులు మున్నగు ఆయుధ సామగ్రిని సైన్యచేసెను.

ఇరాక్ నుండి వెడలగొట్టబడిన 600 మంది జర్మనులు 28 వ తేదీన సరిహద్దులదాటి టర్కీని ప్రవేశించిరి.

28 వ తేదీన ఇరాక్ శాసనసభలో తీవ్రమగు వర్ష జరిగిన తరువాత మంత్రివర్గమునందు విశ్వాస తీర్మానము అధిక సంఖ్యకులచే ఆమోదించబడినది.

ఇరాక్ ప్రభుత్వమువారి కోరిక మీద, బ్రిటిషు వటాలములు, రాజధానియగు బేహరక్ పట్టణ పరిసరముల ప్రవేశించి ఆవట ఒక వైద్యశాలయందు శిబిరముల నేర్పరచుకొనెను.

ఇరాక్ లో రష్యను—బ్రిటిషు సైన్యములకు సంఘర్షణలు సంభవించుచున్నవను వార్తలు కేవలము అసత్యమని బ్రిటిషు అధికారులు ప్రకటించిరి.

ఇరాక్ నుండి తిరిగి వచ్చుచున్న జర్మను, ఇటాలియను రాయబారులు, వారి సిబ్బంది, జర్మను స్త్రీలు పిల్లలు నెప్టు బరు 28 వ తేదీన టర్కీలో ఇస్టాంబుల్ పట్టణమునకు చేరిరి.

మాజీ "మె" (ఇరాక్ రాజు) అగు రిజా ఖాన్ పహ్లావీ గారు, అతని కుటుంబముతో సహా 28 వ తేదీన ఇరాక్ నుండి, దక్షిణ అమెరికాకు ప్రయాణమై వెడలెను.

జర్మనీకి వెడలియుండిన వాక్ పేషగారు (టర్కీయం దలి జర్మను రాయబారి) ఆకస్మికముగ టర్కీకి తిరిగివచ్చెను. సోమవారమునాడితడు, టర్కీ విదేశాంగ మంత్రియగు సారాజోగులును దర్శించి మాటలాడెను.

స్వతంత్ర ఫ్రెంచి నాయకులలో నొకరగు కాట్రూనేసాని, సిరియాకు స్వతంత్ర ప్రభుత్వము నేర్పరుచు పద్ధతిని నిరూపించుచు 27 వ తేదీన సిరియా ప్రజలకు ప్రకటన గావించెను.

పేషన్ గారు 30 వ తేదీన అంకారాకువచ్చి టర్కీ విదేశాంగ కార్యదర్శిని చూచి చాలసేపు సంభాషించిరి. టర్కీ-జర్మను వర్తక ఒడంబడిక సంప్రదింపులలో చిక్కులేర్పడుటచే ఆ విషయమై పేషన్ గారు మాటలాడినట్లు తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషు ప్రధాని చర్చిలు గత 80 వ తేదీన పార్లమెంటులో ప్రసంగించుచు, ఇరాన్ ప్రభుత్వము, మిత్ర మండలియందుచేరి ఆక్సిస్ మై యంధ్రమును సాగించుట కంగీకరించవచ్చునని సూచించెను.

అరిమెకా-అట్లాంటిక్.

అమెరికా తాటప్యశాసనమును రద్దుచేయవలెనని గోరుచు మెక్సికో అను సభ్యుడు, సంయుక్త రాష్ట్రముల సెనేటునందొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెను. తాటప్యశాసనమును 1939 లోనే రద్దుచేసియున్నాడల అసలీ యంధ్రమే సంభవించెడిదిగాదని రూజ్వెల్లు అభ్యర్థుడు "కాలియర్స్ మేగజేన్" అను పత్రికయందు వ్రాసెను.

ఈ వారము, గాల్ఫు పోలు పద్ధతిని ప్రజాభిప్రాయమును గనుగొనగా, సంయుక్త రాష్ట్రములలో నూటికి 56 వంతులు అట్లాంటిక్ వడమటి భాగమున జర్మను జలాంతర్గామిగాని, యంధ్ర నౌకగాని కస్పించినతోడనే ముంచివేయవలెనని రూజ్వెల్లు అభ్యర్థుడు ఇటీవలగావించిన యత్నపును బలపరచిరి. 36 వంతులు ప్రతి కూలముగనున్నట్లు తేలివది.

అరువుకపులు శాసనముక్రింద ప్రస్తుతము 27 బ్రిటిషు యంధ్ర నౌకలు సంయుక్త రాష్ట్రముల నౌకా నిర్మాణశాలల యందు మరమ్మతులు పొందుచున్నవి.

వ్యవహారములు ప్రస్తుత ప్రకారము సాగుచో, కొలది రోజులలోనే అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు స్వయముగ సంగ్రామమునదిగునని; క్షిల్లు మార్గము ప్రస్తుతము ప్రకటించిరి.

27 తేదీనాక్క మారుగ అమెరికా రేవులలో 14 నౌకల నిర్మాణము ప్రారంభించబడినది. ప్రపంచ స్వాతంత్ర్య రక్షణకు నిర్మించబడజోవు బ్రహ్మాండమగు నౌకాదళమునకేది ప్రారంభమని రూజ్వెల్లు అభ్యర్థుడు ఆసమయమున సందేశమునెసెను.

"ట్రీనిడాడు" అను అమెరికను నౌక 27 వ తేదీన అట్లాంటిక్ సముద్రమున జర్మను జలాంతర్గామిచే ముంచివేయబడినది. ట్రీనిడాడును ముంచుటకు, అజలాంతర్గామి సముద్రముపై భాగమునందుండి యుఫిరంగుల నుచురూపించెను.

"పిట్టరును, ఆతని ఉపగ్రహాలగు ఇటలీ, జపానులను ఓడించడం అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల కృత నిశ్చయం. అటుతరువాత ప్రపంచంలో సుస్థిరమైన శాంతిని స్థాపించడము. ఇందుకు, బ్రిటను—అమెరికాలు సముద్రముపై అధిపత్యం నెలకొల్పకొనుట అవసరం." అని అమెరికానౌకా శాఖ కార్యదర్శియగు కర్నెలు నాకుగారు ప్రకటించిరి.

రష్యా.

లెనిన్ గ్రాడు-పరిసరముల ప్రవేశించితిమని జర్మను అధికారులు 24 వ తేదీన ప్రకటించిరి. కాని రష్యను అధికారులీవార్తను ధృవపరుపలేదు. లెనిన్ గ్రాడు సమీపమున జర్మనులొకమించిన ఒక పట్టణమును, రష్యను సైన్యములు తిరిగి స్వాధీనపరచుకొని జర్మనుల వెనుకకు తరిమివేసెను.

మధ్యరంగమున యెల్లయూ పట్టణమునందలి 10 గ్రామములను రష్యను సైన్యములు తిరిగి పట్టుకొనినవి.

ఈ మధ్య రంగమున (స్త్రాలెన్-స్క్) రష్యను సైన్యములు 20 వేల జర్మను సైన్యమును హత మార్చి చెల్లచెడరు చేసి చాల ఆయుధ సామగ్రిని పట్టుకొనిరి.

యూక్రేన్ లో, కీల్వకు 120 మైళ్ల తూర్పుననున్న పొల్వోవాను ఖాళీ చేసితిమని రష్యనులు ప్రకటించిరి.

రష్యాలోని కేసేయూ ప్రాంతమును కాపాడుటకుగాను, భారతదేశపు సైన్యముల రష్యాకు పంపుటకు ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. ఈ విషయమై భారత ప్రధాన నేనానియగు వేవలుగారు, రష్యను నేనానులతో సంప్రదింపునన్నారు.

ఎంతయోదూరమున గల మందు గిడ్డంగులను ప్రేల్చి వేయగల రహస్యమును రేడియో ఆయుధ మెద్దియో రష్యనుల వద్దనుండవలెననియు, లేనిచో, వందలకొలది మందు గిడ్డంగు లీవార మీవిధముగ గోల్పోయి యుండరనియు జర్మను సైనికాధికారు లాశ్చర్య పడుచున్నారు.

దక్షిణమున క్రిమియా ద్వీపకల్పముపై జర్మనులు 24 వ తేదిన నైస్వముల నడపుటకు ప్రారంభించిరి. అక్టోబరు 1 వ తేదికి జర్మనులు క్రిమియాను రష్యా భూభాగముతో కలుపు పెరికోపు భూసంధియందు 7 మైళ్లు మాత్రము వొచ్చుకురాగల్గిరి.

రష్యా పోరాటము సాగించుటకుగాను నైస్వముల సప్తయి చేయవలసినదని పొట్లరు తన మితమండలిని గోచెను.

రష్యావై వెంటనే యుద్ధము ప్రకటించి నైస్వములను పంప నియడల బల్గేరియాను జర్మను నైస్వము లాక్రమించునని పొట్లరు బల్గేరియా రాజు బోరిస్ క్రీముఖము సంపెను.

30 వ తేదిన మాస్కోలో రష్యా, బ్రిటిషు, అమెరికా ప్రతినిధులు సమావేశమై సంప్రదింపుల ప్రారంభించిరి.

దూరప్రాప్తము.

వైనాలో జపాను నైస్వములు, శునక రాష్ట్రమున యింగ్లీష్ ఆను కట్టణమును 23 వ తేదిన పట్టుకొనిరి జపాను అధికారులు ప్రకటించిరి. జపాను నైస్వములు 26 వ తేదిన శునాకా రాజధానియగు చంగ్సా నగరమును ఆక్రమించితిమనిరి. 30 వ తేదిన కాంగ్సాను తిరిగి ఖాళీచేసితిమని జపాను అధికారులు ప్రకటించిరి. జపానీయులు కాంగ్సా నాక్రమింపనేలేదనియు, ఆనగరమునకు ఉత్తరప్రాంతమున వైనా నైస్వములు వున్న వలలో లక్ష జపాను నైస్వము చిక్కుకొనెననియు వైనా అధికారులు ప్రకటించిరి.

పోలియటు రష్యా అధికారులు దూరప్రాప్త సరిహద్దులకు లక్షలకొలది నైస్వములను చేర్చి కేంద్రీకరించుచుండిరిని ప్రయాణీకులవలన చెలియవచ్చెను. రష్యాకు జపానుకు త్వరలోనే సంగ్రామము ప్రారంభమగునని వైనా అధికారులు తలంచుచున్నారు.

దూరప్రాప్తమున బ్రిటిషు పాలితదేశముల రక్షణ యేర్పాటులగురించి సంప్రదింపుటకు 1 వ తేదిన సింగపూరులో బ్రిటిషు మంత్రియగు డబ్ల్యు.కామరూగారి సమక్షమున ఆయా ప్రాంతముల బ్రిటిషుఅధికారుల సమావేశము జరిగెను.

జపాను—జర్మనీ, ఇటలీలతో గావించుకొనిన మైత్రి ఒడంబడిక యొక్క ప్రథమ వార్షికోత్సవములు సెప్టెంబరు 25 వ తేదిన జపానులో జరుపబడెను.

అమెరికాయందలి జపానీయులను ఖాళీచేసికెమ్మటకు జపానునుండి ఒక నౌకను పంపువిషయమై జపాను—అమెరికాతో సంప్రదింపుచున్నదని జపాను అధికారులు చెలిపిరి.

జపాను అమెరికాలకు జరుగుచున్న సంప్రదింపులయందు వైనాకు నష్టకరమగు షరతులుండవని త్వరలో ఒక ప్రకటన గావించవలసినదని వైనా జాతీయసంఘము దుజ్జెల్లు అభ్యక్షుని గోచెను.

జపానునందు నివసించుచున్న 373 ఆంగ్లేయులు అనుపా అను నౌకలో స్వదేశమునకు 24 వ తేదిన బయలుదేరివెల్లిరి.

రాయబార కార్యాలయోద్యోగులుదప్ప, బరోపా దేశాలలోని జపానీయులనందరిని రాబోవునెల స్వదేశమునకు మరల్చుకొనివచ్చుటకు జపాను అధికారులు ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు. భారత దేశమునందలి జపానీయులను స్వదేశమునకు మరల్చుకొనిపోవుటకుగాను జపాను అధికారులు ఒక నౌకను గతవారము పంపిరి.

ఫిలిప్పైను దీవులనుండి 350 మంది జపానీయులు యీ వారము స్వదేశమునకు మరలిపోయిరి.

అక్రమిత ప్రాంతములు.

జర్మను అక్రమణయందున్న జెకోస్లావియానందలి “స్లోడా” ఆయధనిర్వాణశాలలో పెద్ద ప్రేలుడు ప్రమాదము సంభవించెను. ఒక విద్యుద్నిర్వాణశాలగూడ ప్రేలి పోయెను. వందలకొలది నాజీకార్మికులు మరణించిరి.

ఉత్తర ప్రాన్సులో జర్మనులమందుగుండు సామగ్రి గిడ్డంగి లానుండి ప్రాంచి కమ్యూనిస్టులు ప్రేలుడుమందు సామగ్రిని యెత్తుకొనిపోయిరి ఒక జర్మను సైనికుల రైలుబండిని ప్రేల్చి వేయుటకు కమ్యూనిస్టులు ప్రయత్నములు జరిపిరి. అందుచే జర్మను సైనికాధికారులు తామం తకుపూర్వము హామీగా నిర్బంధించియున్న 20 మంది ప్రాంచి కమ్యూనిస్టు ప్రముఖులను తుపాకులతో ప్రేల్చిచంపివేసిరి. ఆనుమతిలేకుండ ఆయుధములు ఫరించియున్న పులకుగాను 27 వ తేదిన ఇద్దరు ప్రాంచి పౌరులు, జర్మను సైనికాధికారులచే మరణ శిక్షకు గురిచేయబడిరి.

స్వీడయాలో కమ్యూనిస్టులు ఇంతవరకు 200 మందిని పద గొట్టి ఆక్సిను నైస్వములకు చాల తొందరగిగించుచున్నారు.

బొహిమియా, మొరావియాలకు పొట్లరుచే రక్షణాధికారిగ నియమింపబడిన వాక్ న్యూరత్ గారు తమ పదవికి రాజీనామా సోసగిరి. ప్రజలలో వ్యాపించుచున్న తిరుగ వాటు శర్యల నణవలేకపోవుటచే ఆతడు రాజీనామా సీయ వలసివచ్చెను.

న్యూరత్ గారి స్థానమున రక్షణకర్తగ నియమింపబడిన వాక్ చాడ్రిక్, 28 వ తేదిన ఉద్యోగమున ప్రవేశించిన వెంటనే, దేశపరిస్థితులు ఉత్పదవకరముగ నున్నవని ప్రకటించి, వైసికోద్యోగులకు సర్వాధికారములను గైకొనెను. ఈ యధికారములక్రింద విధించబడు శిక్షల సందర్భమున ఆస్పీలుండదు.

చాడ్రిక్, వెంటనే, బొహిమియా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాని యగు యెంగినికేవిలియాగారిని అరెస్టుచేసి నిర్బంధము నందుంచుటకు ఉత్తరువుగావించెను.

చాడ్రిక్ గారు క్రొత్త అధికారముక్రింద ఆర్ధరు జెక్కు నాయకులకు మరణ శిక్షవిధించి అమలు జరిపెను. వారిలో ఇద్దరు మాజీనేనానులుగలరు. ప్రధాని ఎలియోగారు విద్రోహవర్యల ప్రోత్సహించెనను వేరయినకుగాను వేగు పట్టణము లోని జర్మను న్యాయస్థానము, అతనికి మరణ శిక్షను విధించెను. ప్రభుత్వాధ్యక్షుడగు హాచాగారిని తొలగించి, బొహిమియా, మొరావియాలను, జర్మనీలోకలిపి వేయుటకు పొట్లరు ప్రయత్నించు ననుకొనుచున్నారు.

విషీ.

విషీ ప్రభుత్వమునకు ప్రతిగ, స్వతంత్ర ప్రాంచినియకు డగు డిగాలినేనాని యేర్పరచిన ప్రాంచి సామ్రాజ్య పరిపాలక సంఘమునకు 25 వ తేదిన 9 మంది “కమిషనరులు” నియమింపబడిరి. దీనికి డిగాలి నేనాని అధ్యక్షుడు మిగిలిన కమిషనరులు మంత్రులవలె వ్యవహరింతురు.

పోలియటు రష్యాప్రభుత్వము, డిగాలి నేనాని యేర్పరచిన ప్రభుత్వమునే సరియగు ప్రాంచి ప్రభుత్వముగ నంగీకరించెను.

తటస్థ రాష్ట్రములు.

స్వీడెనునందు బ్రిటిషు రాయబారియగు సర్. సామ్యు యేలు హూరుగారు, ప్రసంగించుచు బ్రిటనుయెడల స్వీడెను వైఖరి 15 నెలల క్రిందటికంటె యిపుడు పూర్తిగా మారి పోయెననియు స్వీడెనునందలిపుడు బ్రిటనుకు చాలమంది మిత్రులుగలరనియు చెలిపెను.

నౌకా నష్టములు.

“జాంజాం” అను ఈజిప్టు నౌకనుముంచిన “టెమె సిస్” అను జర్మను నౌక అట్లాంటికు సముద్రమున ముంచి వేయబడెను.

గత మూడు నెలల యుద్ధములో, వాల్మికు సముద్రమందలి రష్యను నౌకలు విమానములు 50 జర్మను నౌకలను ముంచి వేసెను.

సలహా : ఇకముందు చూచుకొనుటకు యీ మదరాసు యుద్ధ సంచికను మీరు శుద్ధపరచుకొనుడు.

[మదరాసు సమాచారముల ఆఫీసుగారు తమ వందనములతో దీనిని మీకు పంపుచున్నారు.]